

ی یکی از مسائل مهم در حوزه علوم سیاسی و اجتماعی، مسئله قدرت است.قدرت یا اقتدار به دولت و نهادهای دولتی و وابستگان به آن، این امکان را می‌دهد تا محدودیت‌هایی را نسبت به آزادی افراد جامعه و ملت برقرار کرده و با اعمال قانونی زور و خشونت به اهداف دولت دست یابند. این گونه است که گاه قدرت را به زور و خشونت قانونی و یا اقتدار تعبیر می‌کنند که به کمک آن دولت و نهادهای قانونی رفتار شهروندان را کنترل و مدیریت می‌کنند.

قرآن به مسئله قدرت از زوایای مختلف نگر بسته است. از نظر آن، قدرت زمانی مشروع و قانونی است که بر پایه ولایت الهی و در مسیر عزت انسانی شکل گرفته باشد. به این معنا که قدرت می‌بایست از خاستگاه قانونی و مشروعی پر خوردار باشد و اعمال آن نیز برای دست‌یابی به عزت انسانی شخص و جامعه صورت گیرد.

تبیین این معنا نیازمند آن است‌که آموزه‌های قرآنی باخونی‌تاریخ‌شود و تحلیل‌تجزیه قرآن از قدرت، عوامل و آثار آن معلوم شود. نویسنده در نوشتار حاضر این مقوله را واکاوی کرده است.

قدرت و اقتدار در آموزه‌های قرآنی

شهزاد صفی‌زاده

در کاربرد قرآنی،

قدرت به معنای

عزت به کار

می‌رود. به این معنا که

قدرت سیاسی زمانی

مفید و سازنده است که

عزتمدار و عزتمحور

باشد. بر این اساس

هرگونه قدرتی که در

مسیر بیرون از دایره

عزتمداری باشد، قدرت

فاسد می‌باشد.

اثان ثابت باشد، از جمله این کسان می‌توان به والدین اشاره کرد که نسبت به فرزندان خویش ولایت دارند.

در حوزه عمل اجتماعی و سیاسی که اعمال قدرت می‌شود، تنها کسانی که ولایت ااثان ثابت و اثبات شده است می‌توانند اعمال ولایت کنند.

به نظر می‌رسد که مردم می‌توانند بخشی از حقوق خود را واگذار کرده و ولایت دیگری را برای خود پذیرا شوند؛اما نکته این است که انسان‌ها نمی‌توانند

برخی از امور را به دیگری یا نهادهی واگذار کنند؛ زیرا این امور از نظر قرآن بیرون از دایره واگذاری است. از جمله اینکه انسان‌ها نمی‌توانند حق آزادی خود را واگذار کرده و یا بفروشند و یا اینکه جان خود را واگذار و

بنابراین دایره واگذاری‌های حقوق نیز محدود می‌شود.

سخن این است که آیا انسان‌ها می‌توانند حق ولایت خویش بر نفس و جان خود را به دیگری یا نهادهی واگذار کنند؟ برخی از صاحب‌نظران اسلامی بر این باورند که انسان‌ها می‌توانند این حق را واگذار کنند. بنابراین، دیگری یا نهادهی می‌تواند با پذیرش ولایت واگذاری دیگران، اعمال قدرت و ولایت کند. بر این اساس می‌توان از دو منبع جداگانه ولایت و قدرت سخن گفت که به شخص یا نهادهی واگذار می‌شود.

به این معنا که دولت‌های قانونی و مشروع از نظر مشروعیت دینی و سیاسی، می‌توانند حاکمیت و اقتدار خود را از دو طریق ولایت انتصابی از سوی خداوند یا انتخابی از سوی مردم به دست آورند.

البته برخی‌ها از مشروعیت سیاسی دوگانه نیز سخن گفته‌اند. به این معنا

معارف Maaref@Kayhan.ir

بخواهند شخص و یا نهاد حاکمیتی توانایی اجرای آن را داشته باشد. بنابراین اینکه شمشیع(اصلاح فساد در جامعه را مشروط به توان و استطاعت خود می‌داند، به این معناست که اعمال حاکمیت مشروع الهی و ولایت انتصابی زمانی ششندنی است که توان انجام عمل وجود داشته باشد و از آن‌جا که بی‌حمایت و اطاعت مردم نمی‌توان به اعمال حاکمیت و اقتدار پرداخت، وی خود را میرا از کم‌کاری می‌داند. بنابراین اگر نتوانست اصلاحات مورد نظر الهی را به انجام برساند به سبب عدم اطاعت مردم و مخالفت آنان بوده است و هیچ‌باکی بر او نیست.) (هود آیه ۸۸)

عوامل قدرت

قدرت به معنای سلطه و اقتدار حکومتی همانند دیگر معانی آن نیازمند منابع قدرت است. اگر خداوند منشا و خاستگاه هر قدرت و اقتداری است بنابراین، می‌توان گفت که توکل به خداوند مهم‌ترین عامل قدرت و توانمندی هر شخص و یا هر دولتی است. از این رو کسانی که در اندیشه عزت و اقتدار مشروع هستند می‌بایست خداوند را به عنوان مهم‌ترین منبع قدرت و عزت مورد توجه و اهتمام قرار دهند و دمی از وی غافل نشوند. خداوند در آیه ۴۹ سوره انفال با توصیف خود به عزیز و حکیم به این مهم توجه می‌دهد که عزت حکیمانه تنها در سایه توکل به او دست یافتنی است.

آیات ۶۵ و ۶۶ سوره انفال نیز قوت ایمان را عامل قدرت مضاعف شخص و دولت برمی‌شمارد و با اشاره به کسانی که از ضعف و سستی رخ می‌برند گوشزد می‌کند که می‌توان ریشه این ضعف در شخص یا نهاد دولت را در سستی ایمان

تفکر و تفکر و تفکر و تفکر

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

صفحه ۶
پنج‌شنبه ۴ شهریور ۱۳۹۵
۲۲ ذیحده ۱۴۳۷ - شماره ۲۱۴۲۵

چراغ راه

ویژگی‌های رفتاری مومن

قال الامام علی(ع): «المؤمن اذا نظر اعتبار و اذا سکت تفکر و

اذا تکلّم ذکر و اذا اعطی شکر و اذا ابتلی صبر»

امام علی(ع) فرمود: مومن هرگاه به چیزی نظر کند، به نظر عبرت می‌نگرد و اگر سکوت کند، در عظمت و حکمت خدا فکر می‌کند و هر گاه سخنی گوید به ذکر خدا زبان گشاید، و هر گاه خدا به او چیزی عطا کند شکر می‌کند و اگر مبتلا به یلیه‌ای شود صبر در بلا کند.

(غرالحکم و درالکلم ص ۱۱۶)

حکایت خوبان

شهزاد صفی‌زاده

چه کسی اهل خیر است؟

امام باقر(ع) فرمودند:اگر خواستی بدانی که در تو خیری هست یا نه، به دلت بنگر:اگر اهل طاعت خدا را دوست داشتی و از اهل معصیت بدت می‌آمد، در تو خیری هست و خداوند تو را دوست دارد.

اما اگر دلت از اهل خدا بدش می‌آید و اهل معصیت را دوست می‌داری، بدان که در تو هیچ خیری نیست و خداوند تو را دوست ندارد، و هر انسانی با کسی است که او را دوست می‌داری.)

۱- اصول کافی، ج ۳، ص ۱۹۲

پرسش و پاسخ

تفکر و منابع آن

پروش:

ماهیت تفکر چیست و قرآن کریم چه منابعی را برای فکر کردن معرفی می‌کند؟

پاسخ:

تفکر در لغت به معنی «اندیشیدن» است، و حقیقت آن، یک نحو سیر در معلومات موجود است، تا از این راه مجهول یا مجهول‌هایی معلوم گردد. (ترجمه تفسیر المیزان، ج ۳ ص ۴۰) تفکر یعنی از ملاک‌های فطیلت انسان است. زیرا او به وسیله تفکر می‌تواند رشتی زیبایی، خیر و شر و نقض و کمال را تشخیص دهد و در مسیر زندگی، راه سعادت و کمال خود را انتخاب کند. مرحوم علامه طباطبایی می‌فرماید: اگر کتاب الهی را تفحص کامل نموده، در آیتانش دقت

فرمایید، خواهید دید که شاید بیش از سیصد آیه وجود دارد که مردم را به تفکر، تذکر، تغفل دعوت نموده و یا به (پیمبرص) استدلالی را برای اثبات حقّی و یا از بین بردن باطلی می‌آموزد. (همان، ج ۱۰، ص ۲۸۵)

همچنین در روایات فراوانی بر فطیلت تفکر تأکید شده است. به عنوان نمونه علی(ع) می‌فرماید: «به بتانفکر فلیکم، قلیت را با تفکر بیدار ساز» (اصول کافی، ج ۲، ص ۴۵)

منابع تفکر

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

اندیشه تکفیر مسلمانان و تحرات گروه‌های تروریستی تکفیری کسه اکنون با حمایت آمریکا و برخی کشورزهای غربی و عربی در سرزمین‌های اسلامی مشغول به خاک و خون کشیدن مردم هستند و در آتش تفرقه می‌دهند، از مهم‌ترین و حساس‌ترین مسائلی و مشکلات کنونی جهان اسلام است. هم اندیشی و تحقیق پیرامون راهکارهای برون رفت از چنین بحرانی که ضرورت اساسی است. نوشتار حاضر با دقت در فرمایشات رهبر معظم انقلاب بود بال و یا دو رکن اساسی را در شکل دهی «نهضت اسلامگرایی»، به عنوان یکی استراتژی و راهبرد در مقابل پدیده شوم تفرقه و تکفیر مطرح و مورد تحلیل و بررسی قرار داده است.

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده

شهزاد صفی‌زاده